

بسم الله الرحمن الرحيم

روش های تقویت املا در دوره ی ابتدایی

با رویکرد کمی و کیفی ارزشیابی توصیفی

مؤلف: سید داود میر شفیعی لنگری

- سرشناسه : میرشفیعی‌لنگری، داود، ۱۳۳۴
عنوان و نام پدیدآور : روش‌های تقویت املا در دوره‌ی ابتدایی
با رویکرد کمی و کیفی ارزشیابی توصیفی
مشخصات نشر : تهران: رشد اندیشه: دانش‌آفرین، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری : ۲۰۸ ص.
شابک : 978-964-2692-58-3
وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا مختصر
یادداشت : این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir>
قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی : ۲۵۸۰۰۷۵

۸۸۹۹۵۱۸۲ - ۸۸۹۹۵۱۸۱ (۰۲۱)
۰۹۱۳۴۷۰۰۳۳۹ ۰۹۱۳۴۸۶۸۰۵۵

شناسنامه‌ی کتاب

- عنوان : روش‌های تقویت املا در دوره‌ی ابتدایی با رویکرد کمی و کیفی ارزشیابی توصیفی
مؤلف : سید داود میر شفیع‌لنگری
ناشر : رشد اندیشه
ناشر همکار: دانش‌آفرین
نوبت چاپ : اول
نوبت ویرایش : اول
تاریخ چاپ : ۱۳۹۴ - ۱۳۹۳
شمارگان : ۱۰۰۰ جلد
قیمت : ۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۹۲-۵۸-۳ ISBN : 978-964-2692-58-3

فهرست

عنوان:	صفحه
مقدمه	۴
پیش‌گفتار (ویراست دوم)	۷
فصل اول: اثر ناتوانی نوشتاری، در حوزه‌های یادگیری	
دلایل بروز اشکالات نوشتاری (دلایل ضعف املا) دانش‌آموزان	۲۰
فصل دوم: مراحل آموزش (برای رفع اشکال نوشتاری)	
مرحله‌ی اول از رفع اشکال نوشتاری	۵۱
مرحله‌ی دوم از رفع اشکال نوشتاری	۶۷
مرحله‌ی سوم از رفع اشکال نوشتاری	۷۶
مرحله‌ی چهارم از رفع اشکال نوشتاری	۹۹
فصل سوم: نقد و بررسی نمونه املاي دانش‌آموزان ابتدایی	
نقد و بررسی نمونه املاي دانش‌آموزان ابتدایی	۱۲۷
فصل چهارم: دلیل بروز اشکال نوشتاری و یا املاي	
مرحله‌ی دوم رفع اشکال	۱۷۷
مرحله‌ی سوم رفع اشکال	۱۸۱
مرحله‌ی چهارم رفع اشکال	۱۸۶
نقد و بررسی املاي نمونه‌ی (ح)	۱۹۰
فصل پنجم: برای پیشرفت در نوشتار، توجه به نکاتی لازم و ضروری است	
منابع	۲۰۸

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

سپاس و ستایش بی کران برآفریننده ی یکتا و قادر متعال، سلام و درود بی پایان بر نمونه ی انسانیت حضرت خاتم الانبیا محمد مصطفی (صل الله علیه و آله) و خاندان او که به حق برترین گزیدگان الهی در رهبری بشریت اند. سلام به روان فرزندان پرومندشان حضرت امام (ره) و شهیدان عزیزی که مشعل فروزان آیندگانند. بدون شک معلمان درآموزش ابتدایی با انسان‌هایی سروکار دارند که چون آینه، صاف و صیقلی‌اند و حقیقت آموزش و یادگیری را با تصویری گویا نمایش می‌دهند. اما گاهی در جریان آموزش به دلایلی ممکن است گرد و غبار روش‌های نامطلوب بر روی آن بنشیند و تصویر، آن چنان که باید نشان داده شود، نباشد. بطور یقین با غبارروبی به موقع، حقیقت آنها هم شکوفا می‌گردد.

همه ی مجریان امر آموزش واقفند که در دانش‌آموزان یکسانی وجود ندارد. البته این عیب محسوب نمی‌شود. همان‌طور که سعدی می‌گوید:

«اگر شب‌ها همه قدر بودی، شب قدر بی قدر بودی»

و یا در شعر دیگری اشاره می‌کند:

گر سنگ همه لعل بدخشان بودی پس قیمت لعل و سنگ یکسان بودی.

با این طرز تلقی است که قادر خواهیم بود اختلال و ناتوانیهای ایجاد شده ی فرزندانمان را در آموزش بشناسیم و در رفع آن بکوشیم. تا بتوانیم اختلال را به اندک برسانیم و در کوتاه مدت از بین ببریم. تعلیم و تربیت مانند سایر امور زندگی، پیوسته در حال تغییر و تحول و در نهایت رسیدن به سوی تکامل است. متولیان

امر آموزش، خاصه معلمان که به طور مستقیم عهده دار آماده سازی نسل آینده‌ی جامعه بر مبنای نیازهای مذهبی، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی و ... هستند. باید همیشه به روش‌های نوین و اثر بخش تعلیم و تربیت آشنا باشند تا بتوانند در زمان آموزش، شیوه‌های مناسب را برای فراهم ساختن شرایط و موقعیت مطلوب یادگیری دانش‌آموزان، بکار گیرند.

این که وجود معلم اعم از زن و یا مرد، پیر و یا جوان، می‌تواند چه نقشی بر شکل‌گیری شخصیت و رفتار کودکان داشته باشد، بر کسی پوشیده نیست. زیرا برای کودکان دبستانی و حتی آنهایی که از دبستان گریزان هستند نیز چگونه حرف زدن معلم، شیوه‌ی راه رفتن، نگاه کردن، نشستن و برخاستن، خندیدن، مهربانی و رفتارهای پسندیده‌ی دیگر معلم، هرگز از نظرها فراموش نمی‌شود.

فراوان دیده می‌شود که کودکان از رفتارهای معلم الگو می‌گیرند. رفتارهای پسندیده‌ی معلم، وسیله‌ای برای رسیدن به هدف‌های اصلی در تعلیم و تربیت است. که همانا این هدف والا، در نهایت «انسان سازی» می‌باشد.

معلم است که می‌تواند از کودک، انسانی شجاع، امین و درستکار، مومن و دانش پژوه بسازد. اما اگر شرایط نامطلوب و روش‌های کار نامناسب باشند، چه بسا ممکن است خدای ناکرده، کودک شخصیتی بگردد که او را به اصطلاح عروسک کوکی دست دیگران، ترسو و درانجام دادن کارها بی هدف و ... بسازد. بنابراین در امر آموزش شناخت کودک و توانایی او در یادگیری، از وظایف بسیار مهم معلم است.

هدف از تألیف این کتاب که تجربه‌ی سال‌ها معلمی است، افزایش دقت و توجه به موقع دانش‌آموزان در زمان آموزش خوانداری و نوشتاری زبان فارسی بخصوص فراگیری املائی کلمات (شکل نوشتاری) می‌باشد. زیرا اغلب اشکالات

املائی یا نوشتاری آن‌ها، در گروه دسته بندی‌های آموزشی قرار دارد. که باید قبل از بروز هر نوع اشکالی از آن جلوگیری شود.

روش‌های پیشنهادی در این کتاب موجب می‌شود تا دانش‌آموزانی که مشکل نوشتاری دارند، بهتر و زودتر بتوانند خود را باز یابند و به توانایی خود پی ببرند و از همه مهم‌تر این‌که رشد منطقی و قابل قبولی داشته باشند. ان شاء...

تقدیم به همسر و فرزندان و خانواده‌ام که مرا یاری کردند و زمینه‌ی خدمت معلمی را برای من فراهم ساختند.

مؤلف: سید داود میرشفیعی لنگری

پیش گفتار

این کتاب به چند دلیل توجه معلمان و دانشجویان دانشگاه تربیت معلم را به خود جلب کرده است:

۱. دو بعدی بودن محتوای آن
الف. ارائه‌ی مبانی و مطالب نظری.
ب. ارائه‌ی نمونه فعالیت‌های عملی
 ۲. نگاه جدید به ارائه‌ی نمونه‌های عملکردی دانش‌آموزان در مقابل نظرات پیشنهادی.
 ۳. نقد و بررسی نمونه فعالیت‌های عملکردی به جای کلی گویی درباره‌ی موضوع.
 ۴. کاربردی بودن روش‌های پیشنهادی با توجه به نمونه‌های ارائه شده.
- لذا تقاضای فراوان همکاران، این جانب را برآن داشت تا پس از سال‌ها فعالیت‌های آموزشی، چاپ جدیدی از کتاب داشته باشم. بنابراین با توجه به موقعیت ایجاد شده و همچنین تغییراتی که در رویکرد ارزش‌یابی از آموخته‌های دانش‌آموزان در دوره‌ی ابتدایی بوجود آمده است، موجب گردید تا تغییراتی را در محتوای کتاب بوجود آوردم. در این تغییرات از اطلاعات جدیدی استفاده کردم. این اطلاعات از موقعیت‌هایی مختلف حاصل گردید. مانند:

۱. کارگاه‌های آموزشی که با معلمان شهرستان‌ها و مناطق استان و کشور داشته‌ام.
 ۲. آموزش دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی ابتدایی در مراکز تربیت معلم.
 ۳. ارزیابی از عملکرد دانش‌آموزان در سطح استانی و خصوصاً توجه به نتایج آن‌ها با رویکرد «ارزش‌یابی توصیفی» در دوره‌ی ابتدایی.
- به همین دلیل در قسمت‌های گوناگون محتوای کتاب اصلاحاتی انجام شد و نکته‌های جدیدی به آن اضافه شده است. که خوانندگان محترم ملاحظه خواهند کرد. امیدارم مفید واقع گردد.